

SYLABUS**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023 – 2025***(skrajne daty)*

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Wykład monograficzny do seminarium
Kod przedmiotu*	IXC17
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Literatury i Kultury XIX wieku oraz Badań Mitoznawczych
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy fakultatywny
Język wykładowy	polski
Koordinator	prof. dr hab. Marek Stanisław
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Marek Stanisław, dr hab. prof. UR Kazimierz Maciąg, dr hab. prof. UR Mariusz Chrostek

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	ZW – zaj. warszt.	Liczba pkt. ECTS
1	15								1

1.2. Sposób realizacji zajęćX zajęcia w formie tradycyjnej**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (zaliczenie bez oceny)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

znajomość literatury i kultury XIX i XX wieku na poziomie licencjackim

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C1	pogłębienie znajomości literatury i kultury XIX wieku
C2	zorientowanie we współczesnych kierunkach badawczych literatury romantyzmu i pozytywizmu

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka ma pogłębioną wiedzę o literaturze i kulturze XIX w.	K_Wo1
EK_02	Student/ka jest zorientowany/a we współczesnych kierunkach badawczych literatury XIX wieku.	K_Wo3
EK_03	Student/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze z literaturoznawstwa i kultury narodowej, a także w sposób kreatywny rozwijać karierę zawodową.	K_Uo3
EK_04	Student/ka integruje wiedzę z zakresu literaturoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii w podejmowanych badaniach naukowych.	K_Uo4
EK_05	Student/ka poddaje krytycznej ocenie posiadaną wiedzę i odbierane treści; zasięga opinii ekspertów.	K_Ko1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Wariant 1: dr hab. prof. UR Kazimierz Maciąg: *Historia i kultura Galicji*.

Treści merytoryczne
1. Terminologia: pochodzenie i zakres nazwy Galicja. Historia prowincji
2. Społeczeństwo galicyjskie: rozwój i przemiany
3. Mity galicyjskie: Franciszek Józef i jego monarchia
4. Wielokulturowość Galicji
5. Polityka i autonomia galicyjska
6. Szkolnictwo i nauka w Galicji
7. Gospodarka galicyjska. Emigracja
8. Koniec i trwanie mitu galicyjskiego. Galicja w mediach

Wariant 2: prof. dr hab. Marek Stanisław: *Literatura XIX wieku – interpretacje kulturowe*.

Treści merytoryczne
1. Czym jest kulturowa teoria literatury jako metoda badań literackich?

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

2. Cieleśność w literaturze XIX wieku.
3. Reprezentacje męskości i kobiecości w literaturze XIX wieku.
4. Obrazy narodów i grup etnicznych w literaturze XIX wieku (Polaków, Rosjan, Niemców, Żydów, Ukraińców, Białorusinów itp.; obrazy swoich, innych i obcych, przyjaciół i wrogów, patriotów i zdrajców).
5. Patriotyzm i nacjonalizm we współczesnej Europie a problemy literatury XIX wieku.
6. Literatura polska XIX wieku a idee Europy.
7. Polskie podróżopisarstwo romantyczne.
8. Doświadczenie emigracji w literaturze XIX wieku.

3.4 Metody dydaktyczne

wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć	wykład
EK_02	zbieżne z EK_01	zbieżna z EK_01
EK_03	zbieżne z EK_01	zbieżna z EK_01
EK_04	zbieżne z EK_01	zbieżna z EK_01
EK_05	rozmowa na konsultacjach	konsultacje

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

obecność na wykładzie
----

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, lektura własna)	9
SUMA GODZIN	25
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	nie przewiduje się

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa (wariant 1):</p> <ol style="list-style-type: none">
1. <i>Galicja i jej dziedzictwo</i>: m.in. tom 4 <i>Literatura - Język - Kultura</i> (red. W. Bonusiak, Cz. Kłak, Rzeszów 1994), tom 5 <i>Pisarze galicyjscy: szkice literackie</i> (autor Cz. Kłak, Rzeszów 1994).
2. <i>Austriackie gadanie. Encyklopedia galicyjska</i>, red. Mieczysław Czuma, Leszek Mazan, Kraków 1998
3. Stanisław Grodziski, <i>Franciszek Józef I</i>, Wrocław 1983.
4. Renata Hołda, <i>"Dobry władca" : studium antropologiczne o Franciszku Józefie I</i>, Katowice 2008.
5. Zbigniew Fras, <i>Galicja</i>, Wrocław 1999.
6. <i>Nie jesteśmy ukraińcami. Polska myśl polityczna wobec Ukraińców i Ukrainy. Antologia tekstów</i>, pod red. P. Kowala, J. Ołdakowskiego i M. Zuchniak. Wrocław 2002.
7. Daniel Beauvois <i>Trójkąt ukraiński. Szlachta, carat i lud na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie 1793-1914</i>, Lublin 2005.
8. Franciszek Bujak, <i>Galicja</i>: t.1 Kraj, ludność, społeczeństwo, rolnictwo, t. 2 leśnictwo, górnictwo, przemysł. Lwów 1908-1910. Fras, <i>Galicja</i>, Wrocław 2003.
9. Stanisław Szczepanowski, <i>Nędza Galicji w cyfrach i program energicznego rozwoju gospodarstwa krajowego</i>. Lwów 1888.
10. Kazimierz Maciąg, „Bo w tych czasach mylił się w swych przewidywaniach prawie każdy...”. O „Pamiętniku nie kombatanta” Jana Hupki z czasów Wielkiej Wojny, [w:] <i>I wojna światowa w literaturze i innych tekstach kultury. Reinterpretacje i dopełnienia</i>, pod red. naukową A. Jamrozek-Sowy, Z. Ożoga i A. Wał, Rzeszów 2016.
11. „Kresy Wschodnie II Rzeczypospolitej: przekształcenia struktury narodowościowej 1931-1948”, red. Stanisław Ciesielski, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2006.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Stanisława Darłakowa, <i>Prasa Rzeszowa XIX i XX wieku</i>, Rzeszów 1966.
2. Jacek Kolbuszowski, <i>Cmentarze</i>, Wrocław 1996
3. <i>Repatriacje i migracje ludności pogranicza w XX wieku</i> Białystok 2004, redakcja: Marek Kietliński, Wojciech Śleszyński Wersja PDF
4. Stefan Buszczyński „<i>Podole, Wołyń i Ukraina</i>” Lwów 1862.
<p>Literatura podstawowa (wariant 2):</p> <p>Anderson Benedict, <i>Wspólnoty wyobrażone: rozważania o źródłach i rozprzestrzeleniu się nacjonalizmu</i>, tłum. Stefan Amsterdamski, Kraków 1997.</p>

- Błoński Jan, *Biedni Polacy patrzą na Getto; Myśleć przeciw własnemu komfortowi*, [w:] Jan Błoński, *Biedni Polacy patrzą na Getto*, Kraków 2008, s. 5-47.
- Burkot Stanisław, *Polskie podróżopisarstwo romantyczne*, Warszawa 1988.
- Cała Alina, *Wizerunek Żyda w polskiej kulturze ludowej*, Warszawa 1992.
- Cała Alina, *Żyd – wróg odwieczny? Antysemityzm w Polsce i jego źródła*, Warszawa 2012.
- Gawin Dariusz, *Przyszłość patriotyzmu*, w: *Maski i twarze patriotyzmu*, red. Maria Karolczak, Kraków 2012.
- Inglot Mieczysław, *Norwidowska Europa*, w tegoż, *Drogami pielgrzyma. Studia i artykuły o twórczości „czwartego wieszca”*, Lublin 2007, s. 155-168.
- Janion Maria, *Bohater, spiszek, śmierć. Wykłady żydowskie*, Warszawa 2009.
- Janion Maria, *Kobiety i duch inności*, Warszawa 2006 (lub wyd. wcześniejsze).
- Janion Maria, *Polska między Wschodem a Zachodem*, „Teksty Drugie” 2003, nr 6 (84), s. 131-149.
- Janion Maria, *Zmierzch paradygmatu*, w: tejże, *Do Europy tak, ale razem z naszymi umarłymi*, Warszawa 2000, s. 19-34.
- Kosiński Dariusz, *Ulica jako scena narodowa – patriotyzm po 10 kwietnia*, w: *Maski i twarze patriotyzmu*, red. Maria Karolczak, Kraków 2012, s. 71-88.
- Koziołek Ryszard, *Ciała Sienkiewicza*, Katowice 2009 (lub 2010).
- Kraskowska Ewa, *Czytelnik jako kobieta*, Poznań 2007.
- Król Marcin, *Europa w obliczu końca*, Warszawa 2012.
- Łebkowska Anna, *Somatopoetyka*, w: *Kulturowa teoria literatury 2. Poetyki, problematyki, interpretacje*, red. Teresa Walas, Ryszard Nycz, Kraków 2012, s. 101-136.
- Mazurkiewicz Filip, *Męskość dziewiętnastowieczna – prolegomena*, „Teksty Drugie” 2015, nr 2, s. 30-52.
- Nycz Ryszard, *Kulturowa natura, słaby profesjonalizm. Kilka uwag o przedmiocie poznania literackiego i statusie dyskursu literaturoznawczego*, [w:] *Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy*, redakcja Michał Paweł Markowski, Ryszard Nycz, Kraków 2012, s. 5-38.
- Nycz Ryszard, *Kulturowa teoria literatury – wyjaśnienia i propozycje*, w: tegoż, *Poetyka doświadczenia. Teoria – nowoczesność – literatura*, Warszawa 2012, s. 109-127 (lub: Ryszard Nycz, *KTL – wyjaśnienia i propozycje*, w: *Kulturowa teoria literatury 2. Poetyki, problematyki, interpretacje*, red. Teresa Walas, Ryszard Nycz, Kraków 2012, s. 7-27).
- Plata Tomasz, *Pośmiertne życie romantyzmu*, Warszawa 2017.
- Słownik literatury polskiej XIX wieku*, pod red. Józefa Bachorza i Aliny Kowalczykowej, Wrocław 1991 [lub inne wydanie].
- Stanisz Marek, *Europejski wymiar literatury polskiej według Wincentego Pola*, [w:] *Obrazy natury i kultura. Studia o Wincentym Polu*, pod redakcją Małgorzaty Łoboz, Wrocław 2015, s. 531-549.
- Stanisz Marek, Grzegorz Trościński], *Literature in the Context of Unification Initiatives to Commemorate the 450th Anniversary of the Union of Lublin*, „Tematy i Konteksty” 2019, nr 9 (14): *Literatura w kręgu unijnych zbliżeń. W 450. rocznicę Unii Lubelskiej*, red. naukowa Wojciech Maryjka, Marek Stanisz, Grzegorz Trościński, Rzeszów 2019, s. 26-34.
- Stefanowska Zofia, *Mickiewicz „Śród żywiołów obcych”*, w: tejże, *Próba zdrowego rozumu. Studia o Mickiewiczu*, Warszawa 2001, s. 304-334.
- Szacki Jerzy, *Patriotyzm jako „błąd” i jako „cnota”*, w: *Maski i twarze patriotyzmu*, red. Maria Karolczak, Kraków 2012, s. 105-120.
- Tokarska-Bakir Joanna, *Żydzi u Kolberga*, w: tejże, *Rzeczy mgliste. Eseje i studia*, wprowadzenie Maria Janion, Fundacja Pogranicze, Sejny 2004.
- Trybuś Krzysztof, *Pamięć romantyzmu. Studia nie tylko z przeszłości*, Poznań 2011.
- Wieczorkiewicz Anna, *Apetyt turysty. O doświadczeniu świata w podróży*, Kraków 2008.

Witkowska Alina, *Cześć i skandale. O emigracyjnym doświadczeniu Polaków*, Gdańsk 1997.
Zawsze nas czeka nowy romantyzm, z prof. Bogusławem Dopartem rozmawia Marta
Kwaśnicka, „Czterdzieści i Cztery. Magazyn Apokaliptyczny” 2009, nr 2, s. 95-108.
Żynis Bernadetta, *Niewystarczalność – o wybranych aspektach cielesności u Mickiewicza*, w:
Romantyzm i nowoczesność, red. Michał Kuziak, Kraków 2009, s. 231-256.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej